

RUGBY

Proffsig planering bådär gott för nya damsektionen

TEXT MAGNUS HAGSTRÖM FOTO HASSE FRIDÉN

Under 17 år bestod Hammarby Rugby i stort sett av ett herrlag och sporadisk ungdomsverksamhet. För tre år sedan hände något – när föreningen i år firar 20 år ställer man upp med både dam- och herrlag i seriespel, med ungdomslag i flera åldersgrupper. Och har en plan för att 2025 vara rugbyföreningen som andra tittar på för att inspireras.

★ År 2000 sökte Stockholms Universitets Rugbyklubb inträde i Hammarby IF och sedan dess har Bajen haft rugby på programmet. Längre hade handlade det om enbart ett herrlag och kortsiktiga lösningar för att komma till spel säsong för säsong. Man var, som ordföranden Kanogo Njuru beskrivit det, ”under de första 17 åren ett herrlag som hade en styrelse därför att man måste ha det”.

Kanogo själv är ett stort namn inom svensk rugby, inte minst som spelare med ett stort antal landskamper på meritlistan. Han är en av bara tre svenskar som fått spela med Barbarians, ett brittiskt inbjudningslag med historik sedan 1800-talet. Efter den egna spelarkarriären har han haft ledaruppdrag inom svensk rugby, bland annat som förbundskapten – men också varit starkt engagerad inom Hammarbys rugby.

För tre år sedan kände han och några andra inom Hammarbyrugby att de ville något mer än att ställa ett herrlag på benen och hålla i gång en halvhjärtad ungdomsverksamhet.

– Jesper Liljestränd, som jobbat ideellt i många år för Hammarby Rugby, sa till mig att

vi skulle gå SISU:s kurs i ledarrekrutering, berättar Kanogo Njuru.

SISU är alltså idrottsrörelsens eget studieförbund, en instans med uppgiften att hjälpa till att utveckla idrotten brett – från träningsmetoder till mötesteknik.

– Jag ville bena ut hur vi i styrelsen skulle arbeta bättre. Vi hade bra ledamöter, men tendensen var att man tog på sig för mycket och brände ut sig.

De visste då inte hur mycket den där kursen på våren 2017 skulle betyda.

Den som ledde kursen i ledarrekrutering var Anja Näslund. Anja hade bakgrund inom svensk rugby som spelare i tonåren, och efter en skada också som domare och ledare på klubb- och förbunds nivå. Men 2007 lämnade hon rugby, för att i stället engagera sig mer som förtroendevald inom Gymnastikförbundet där hon upplevde att miljön var mer inkluderande. Och som utbildare inom idrotten.

Ett av kursmomenten på Anjas SISU-utbildning var hur man rekryterar förtroendevalda. Och Jesper och Kanogo gick hem och gjorde läxan. Där, på kursen, fanns ju rätt person för att driva Hammarbyrugby framåt. Den första de kontaktade var Anja själv.

– Jag hade länge varit engagerad i idrotten men inte på föreningsnivå sedan 2006. Nu lockades jag av att Hammarby Rugby ville förändras och bli bättre, men att de själva ödmjukt kände att de inte hade kunskapen. De ville vara en förening, och inte bara ett lag, berättar Anja Näslund.

Historisk. Signe Cedergren, som tidigare spelat handboll i Skuru men spelade sin första rugbymatch i SM-kvalet, grejade Hammarby damlags första fempoängare.

Att jobba med idrott på förbunds nivå är något annat än att befinna sig i en förening och få den dagliga verksamheten att fungera. På högre nivå handlar det mycket om visioner och långsiktiga, om hur man vill att det ska se ut om exempelvis fem år. I föreningen är allt så mycket konkretare, där är frågan snarare om det finns någon tränare på torsdag och med sådana förutsättningar orkar inte en ideellt arbetande styrelse alltid lyfta blicken.

– När jag kom till föreningen 2017 fanns redan en fluffig vision med tankar kring ett damlag, en klubblokal och den ungdomsverksamhet som det fanns ett embryo till. Ungefär samtidigt med mig kom John Oxford, som hade ett förflutet inom norsk och engelsk rugby. Dessutom hade Kanogo lyckats få med Viktoria Svangren som har enorm passion för sporten och brann för att starta ett damlag. Det var lite flyt att vi tre nya kom samtidigt, det gjorde att vi kunde ta varsin del. John kopplades till ungdomsverksamheten, Viktoria damlaget och jag kunde jobba mer med det administrativa. Samtidigt får man inte tappa historien, det gäller att få med dem som varit engagerade förut, säger Anja.

En utmaning när en förening går från att ha ett enda lag till flera är att det blir en mental och kulturell förflyttning. Med endast ett lag handlar alla beslut som tas om vad som gynnar just detta enda lag. Växer föreningen från 25 till 125 personer kommer det att innebära att alla inte längre känner varandra.

– Det är något jag bär med mig hela tiden. Som i alla organisationer som genomgår förändringar handlar det om kommunikation, säger Anja och fortsätter:

– När alla inte längre känner varandra blir styrelsens närvaro och förmåga att få föreningens medlemmar att vilja vara med i arbetet jätteviktig, annars finns risk för såväl missnöje som att tillväxten bromsas. Vi som styrelse ska ju arbeta på uppdrag av våra medlemmar och det vill vi fortsätta att göra, även det inte längre är ett enskilt lag som tjänar på de beslut vi tar.

Och sett utifrån har Hammarby Rugby verkligen varit bra på att förankra och kommunicera planerna. Den som tittar på föreningens omfattande dokument när det gäller verksamhetspla-

ner och visioner kan inte låta bli att imponeras. Många föreningar jobbar med fina trestegsplaner som utmynnar i tänkt sportslig framgång men glömmer att genomföra alla de små steg som krävs för att nå dit. HIF Rugbyförenings dokument är detaljerade, men framför allt jobbar man med uppföljning. Visionerna är inte bara ord på papper – i verksamhetsberättelsen framgår också vilka av planerna som ännu inte uppfyllts. Har man uppnått målet att herrlaget ska ha minst fyra ledare som inte är spelare? Finns minst tio spelare i knatterrugbyn? Har man blivit mer synliga inom Hammarbyalliansen? Konkreta mål, fördelade på ansvarsområden.

Den som lyssnar på Anja Näslund och Kanogo Njuru hör ett brinnande engagemang för rugby, för jämställd idrott, för idrottens kamratskap. Men som alla som håller på med idrott vill man också vara framgångsrika på planen. Herrlaget har i omgångar redan varit i yttersta eliten med både SM-silver och brons, men saknat kontinuitet som stabilt topplag. Visionen är att åter vara nr 1-2-3 i Sverige, samtidigt som man vet att avståndet för närvarande är ganska stort till de allra främsta. När det gäller damsidan är man kaxigare. Där handlar det om att bli den förening som är bäst på att utveckla svensk rugby, att bli den förening som andra tittar på.

Hammarby då, var kommer vårt kära Bajen in i detta? Skulle man lika gärna kunna fortsätta heta Universitetets Rugbyklubb och uppnå allt det som Kanogo och Anja pratar om? Ingen av dem har bakgrund som stenhårda Bajensupportrar och det är ganska tydligt att det främst är sporten rugby som driver dem. För dem är Hammarby snarare är medlet än målet. Samtidigt kanske det inte är viktigt att varje person i administrativ funktion har Bajen i blodet sen tre generationer. Man får i stället se till vad som åstadkoms: det Hammarby Rugby gör är att skapa en fungerande idrottsverksamhet i Söderort som kommer att glädja fansen och ge massor av ungdomar chansen att tävla i Hammarbys namn.

– Förvaltar vi det rätt kan Hammarby bli en jätte inom rugbyn. Vi har mycket gratis, det finns så mycket engagemang kring Hammarby

UR HAMMARBY RUGBYS VISION FÖR 2025:

- 400-500 medlemmar
- Två lag i varje ålderskategori, ett flick- och ett pojklag i varje juniorkategori
- Två utbildade ledare i varje lag
- Ha en egen föreningslokal i anslutning till rugbyplanerna i Gubbängen
- En ekonomisk buffert som motsvarar en sektions verksamhet under ett år

i Söderort. Vi behöver till exempel inte bygga upp en supporterbas, när laget spelade SM-final 2010 var publikuppslutningen i paritet med vad som annars kommer till landskamper. Det finns också en sak som i grunden förenar vår rugbyförening specifikt, och rugbybyn generellt, med Bajen. För oss står Bajen för glädje, kamratskap och gemenskap. Att alla ska inkluderas och vara välkomna, får vara med och ta plats, är också gemensamma nämnare som vi ser det, säger Kanogo Njuru.

Att framåtskridandet går enligt plan bekräftades när kvalet till SM i Rugby Sevens (rugby med 7 spelare i stället för 15) inleddes i början av augusti. Detta blev damlagets premiär, och för de flesta av spelarna var det första gången de spelade en tävlingsmatch över huvud taget. Klubbens sportchef och damlagsansvariga Viktoria Svangren förklarar att de medvetet gått in för att hitta spelare utanför rugbybyn, och alltså inte värva ihop ett gäng av redan etablerade spelare från andra klubbar.

– Jag ser oss som ”andra chansen”. Vi har fokuserat på att hitta vuxna kvinnor som idrottat tidigare och känner att de vill börja igen. Och rugby är en sport man kan börja med som vuxen, utan att ha spelat tidigare, säger Viktoria.

Uppslutningen för Hammarbylaget vid debuten var så bra att de till och med kunde låna ut spelare till motståndare som inte fått ihop sin trupp. Sportsligt var de nöjda med insatsen – laget förlorade visserligen sina tre matcher men var inte överkörda och gjorde poäng framåt i samtliga möten.

Hammarby IF har 19 medlemsföreningar med varierande grad av verksamhet. Det är naturligt att ambitionsnivån mellan exempelvis orienteringen och fotbollen skiljer sig åt. Men för den förening som strävar uppåt och vill bygga en större verksamhet som fungerar på alla plan – ja då finns anledning att titta på hur Hammarby Rugby tagit steg för steg. När vi efter dampremiären snackar med Anja Näslund är hon glad över damernas insats – men lika nöjd med att de gått från 88 medlemmar 2018 till 150 hittills i år. ■

Anja Näslund är en av arkitekterna bakom Hammarby Rugbys nysatsning.

PERSONER I TEXTEN:

Kanogo Njuru

Med i Hammarby Rugby från starten, så småningom spelande ledare. Landslagsmeriter som spelare och ledare. Ordförande i HIF Rugbyförening för femte året i följd, ledamot och suppleant innan dess.

Jesper Liljestrand

Aktiv i Hammarby Rugby sedan 2009 i olika roller; lagledare för både herrlaget och ungdomssektionen. Just nu tränare på ungdomssidan och medlem i valberedningen.

Anja Näslund

Styrelseledamot med inriktning på det administrativa. Spelade själv rugby i ungdomsåren tills en skada satte stopp. I dag engagerad på förbunds nivå inom rugby och inom gymnastiken under 2004-2019.

Viktoria Svangren

Föreningens sportchef, damlagsansvarig och spelare i damlaget. Sysslat med rugby i 16 år, bland annat som landslagsspelare med VM-spel 2010. "Tänkte att ska jag starta ett rugbylag ska det vara i Hammarby".

John Oxford

Kom till föreningen 2017 och har sedan dess varit engagerad i barn- och ungdomsverksamheten. Han har tidigare varit aktiv inom rugby i Norge, bland annat som landslagsspelare 1984-1993.